

prima instanță: V. Negru
instanța de apel: N. Craiu, A. Doga, A. Nogai

dosarul nr. 2ra-1552/15

ÎNCHEIERE

01 iulie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Tamara Chișca-Doneva
Valentina Clevadi

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Igor Sanduleac împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2015 prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 23 septembrie 2014, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 07 iunie 2013, Igor Sanduleac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al RM și Ministerului Finanțelor al RM cu privire la repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că anterior, a depus cerere de chemare în judecată cu privire la apărarea dreptului de proprietate și anularea actului administrativ ilegal al pârâtului și anume, ordinul cu nr. 27 din 27 ianuarie 2011.

Menționează că prin decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 12 septembrie 2012, a fost admis recursul acestuia, casată integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2012 și emisă o nouă hotărâre prin care a fost admisă acțiunea lui împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea actului administrativ, anulat ordinul Serviciului Vamal cu nr. 27-o din 27 ianuarie 2011 privind anularea adeverinței vamale TV-25 nr. 0188488 din 25 decembrie 2009 eliberată de postul Vamala Leușeni lui Igor Sanduleac în privința automobilului de model „Kia-Rio”, caroseria nr. KNEDC243226052032.

Susține că din cauza emiterii actului administrativ anulat al pârâtului, dânsul a avut de suferit moral. Pe parcursul perioadei din momentul aflării despre

emiterea actului administrativ ilegal până la anularea lui de către instanța de judecată, a avut stres, frustrare, îngrijorare, teamă de pierdere a proprietății.

Totodată, a fost nevoit să-și apere interesele conform procedurii legale, să conteste actul administrativ, să piardă din timpul liber pentru căutarea unui jurist care să-l ajute, să depună cereri, plângeri, să se prezinte în instanțele de judecată.

Remarcă că procesul judiciar s-a lungit pe parcursul a mai multor ani, astfel încât suferințele lui au fost prelungite.

Relatează că a avut piedici în exercitarea dreptului de proprietate, folosința bunului, pârâțul somându-l să scoată automobilul din țară.

Invocă că i-a fost încălcată libera circulație, deoarece cu automobilul dat nu a putut circula, iar prin răspunsurile primite de la pârât, era amenințat cu stoparea forțată a automobilului, nu putea ieși din țară cu automobilul, nu putea pleca la odihnă cu familia.

Invocă prevederile art. 18 din Legea contenciosului administrativ, care stabilește că în cazul în care persoana vătămată într-un drept al său a cerut anularea actului administrativ fără a cere și despăgubiri, termenul de prescripție pentru cererea de despăgubiri curge de la data la care persoana în cauză a cunoscut sau trebuia să cunoască întinderea pagubei. În cazul în care adjudecarea pagubei nu a fost solicitată concomitent cu anularea actului administrativ, cererea de despăgubiri este adresată instanței de drept comun competente în termenul general de prescripție, prevăzut de Codul civil.

Menționează că conținutul art. 25 alin. (3) și (4) al aceleiași legi prevede că în cazul admiterii acțiunii, instanța de contencios administrativ se pronunță, la cerere și asupra reparării prejudiciului material și moral cauzat prin actul administrativ ilegal sau prin neexaminarea în termenul legal a cererii prealabile. Mărimea prejudiciului moral se stabilește de instanța de contencios administrativ, independent de prejudiciul material, în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate, de gradul de vinovăție a pârâtului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, luându-se în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 18, 25 Legea contenciosului administrativ, art. 1404 Cod civil.

Solicită admiterea acțiunii, repararea de către pârâtul Serviciul Vamal al Republicii Moldova în beneficiul lui a despăgubirilor pentru prejudiciul moral suferit în urma emiterii actului administrativ ilegal pe care le apreciază la suma de 100000 lei, repararea prejudiciului prejudiciul material a cărui mărime va fi concretizată ulterior.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 23 septembrie 2014 a fost admisă acțiunea parțial, încasat din contul Serviciului Vamal al RM în beneficiul lui Igor Sanduleac cu titlul de prejudiciu moral suma de 3000 lei și cu titlul de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică acordată suma de 500 lei, încasat din contul Serviciului Vamal al RM în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 100 lei. A fost respinsă acțiunea în partea reparării prejudiciului moral, s ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2015 a fost respinsă cererea de apel depusă de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova și menținută hotărârea primei instanțe.

La 12 mai 2015, Serviciul Vamal al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Consideră că la examinarea cauzei, instanța de fond cât și de apel eronat au interpretat normele de drept material.

Afirmă că instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat legea care trebuia aplicată și anume, art. 10 alin. (11) Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, pct. 13 din Hotărârea Guvernului despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Moldovei de către persoanele fizice, art. 1404 alin. (3) Cod civil și a interpretat eronat prevederile art. 1404 alin. (1) Cod civil.

Menționează că potrivit art. 1404 alin. (1) Cod civil prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică.

Totodată, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că pentru angajarea răspunderii pentru prejudiciul cauzat printr-un act administrativ sau nesoluționarea în termenul legal a unei cereri sunt necesare condițiile generale ale răspunderii delictuale, și anume: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal și vinovăția.

Consideră că nici instanța de fond nici de apel nu au stabilit vinovăția Serviciului Vamal, precum și nu au ținut cont de argumentele aduse de către acesta în vederea lipsei vinovăției cu privire la emiterea Ordinului nr. 27-0 din 27 ianuarie 2011.

Susține că Serviciul Vamal într-adevăr a emis Ordinul nr. 27-0 din 27 ianuarie 2011 care a fost recunoscut ilegal printr-o decizie judecătorească definitivă și irevocabilă, totodată nu poate fi ignorat faptul că Serviciul Vamal a acționat în limita competenței funcționale, iar anul producției a mijlocului de transport a fost stabilit în conformitate cu prevederile legale, respectiv consideră că nu-i poate fi imputată vinovăția pentru prejudiciul adus prin actul administrativ nominalizat.

Menționează că în conformitate cu art. 1423 Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, de măsura în care această compensație poate aduce satisfacție persoanei desdăunată, precum și de statutul social al ei.

Invocă prevederile Hotărârii Plenului CSJ nr. 9 din 09 octombrie 2006 cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează

repararea prejudiciului moral, instanțele judecătorești, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi: importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor (viața, sănătatea, inviolabilitatea locuinței, secretul personal și familial, onoarea, demnitatea și reputația profesională, etc.); nivelul suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice; felul vinovăției persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei.

La 25 iunie 2015, Igor Sanduleac a depus referință la cererea de recurs, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților, inclusiv a recurentului, la 24 martie 2015, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată (f. d. 106), prin urmare recursul este declarat în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadi